Alltag 2: Geburt

Mit der Geburt kam ein Kind auf die Welt. Die Protokolle des Kirchenkonvents stellen eine besondere Quellengattung dar, die wichtige Details über das alltägliche Leben der deutschen Siedlungen enthalten wie z.B. Register mit Daten zu Geburten. Aus einigen Protokollen ist zu erschließen, wieviel Wert auf die Einstellung einer erfahrenen Hebamme gelegt wurde.

Das Kirchenkonventsprotokoll der Kolonie Katharinenfeld vom 1. September 1870 zeugt vom vorsichtigen und komplizierten Auswahlverfahren für die Stelle einer Hebamme. Der Ortspastor hatte sich 1870 für den Kirchenkonvent in Sarata (deutsche Kolonie in Bessarabien) und in Tbilisi über die Tüchtigkeit der Hebamme Marie Oswald erkundigt und herausgefunden, dass sie kein Examen besaß und von Fachleuten nicht geschätzt wurde. Daher lehnte der Kirchenkonvent ihre Bewerbung ab. Hingegen konnte er positiv über eine examinierte Hebamme namens Frau Omertonsky aus Tbilisi berichten. Diese sollte angeworben werden. 1, 2

Das Problem der medizinischen Versorgung durch Hebammen in den Kolonien findet sich noch zu Beginn des 20. Jahrhunderts mehrfach in der Kaukasischen Post. In Tbilisi war die medizinische Versorgung deutlich besser als in den deutschen Kolonien. Die Hebamme Amalie Maser inserierte in der Kaukasischen Post. 3

Es wurde in Tbilisi u.a. schon Vorsorge für den Umgang mit geheimzuhaltenden Schwangerschaften und der Geburt unehelicher Kinder getroffen.

Regelmäßig annoncierte Frau M.I. Krämer seit 1911 öffentlich in der Kaukasischen Post und bewarb ihre Entbindungs-Anstalt, die sie von einer Vorgängerin übernommen und 1914 renoviert hatte. Im Haus waren z.B. „geheime Zimmer“ für geheimzuhaltende Schwangerschaften und die Geburt unehelicher Kinder vorhanden. Auch nachts wurden Schwangere aufgenommen. 4, 5

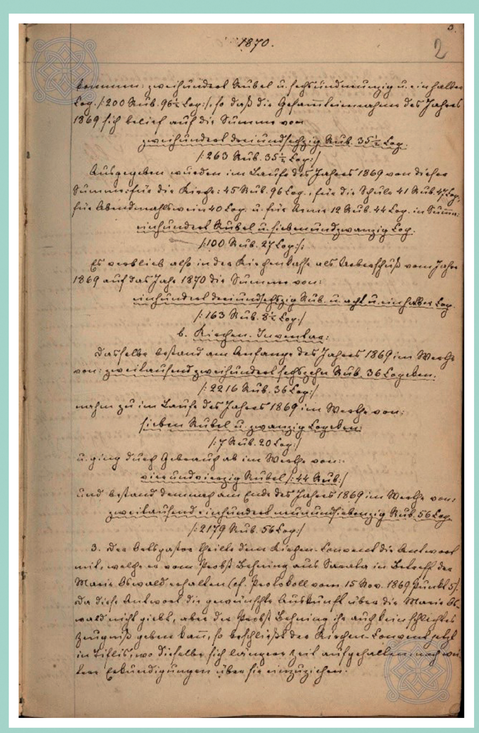

1

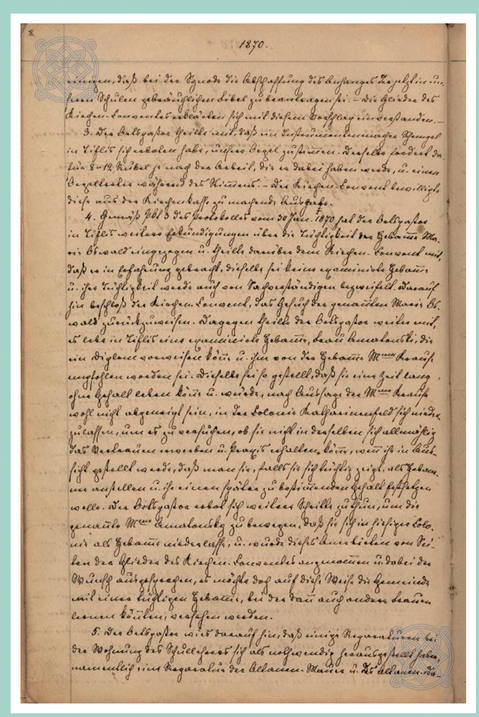

2

Deutsche Hebamme,
empfiehlt sich der geehrten Kundschaft zur Pflege und Behandlung Gebärender
Amalie Maser, Gogolewskaja № 32.
Empfang: Tag und Nacht.

3

Entbindungs-Anstalt
von Frau **M. I. Krämer** (früher **R. S. Krinskaja**)
Nikolajewskaja Nr. 47.
Annahme von Schwangeren und Gebärenden zu jeder Tageszeit auch während der Nacht. Gute Pflege und fachmännische ärztliche Hilfe. Einzelne Zimmer für Geheimaufnahmen vorhanden. Preis pro Tag im allgemeinen Saal 3 Rbl., Geburtshilfe 6 Rbl. Im Einzelzimmer Preis nach Uebereinkunft. Aerztliche Sprechstunde für Frauenkrankheiten und Besichtigung von Ammen täglich von 12½ bis 1½ Uhr. 52—12

4

Vollständig neu renoviert!
Entbindungs-Anstalt von Frau **M. J. Krämer,** Nikolajewskaja Nr. 47.
Annahme von Schwangeren und Gebärenden zu jeder Tageszeit, auch während der Nacht. Gute Pflege und fachmännische ärztliche Hilfe. Einzelne Zimmer für Geheimaufnahmen vorhanden. Preis nach Uebereinkunft. Aerztliche Sprechstunde für Frauenkrankheiten und Besichtigung von Ammen
1288 täglich von 12½ bis 1½ Uhr. 00—12

5

ყოველდღიური ცხოვრება 2: დაბადება

ბავშვის დაბადება მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო გერმანული თემის ცხოვრებაში. საეკ-ლესიო საბჭოს (კონვენტის) ოქმები წარმოადგენს განსაკუთრებულად ღირებულ წყაროს, რომელშიც დაცულია მნიშვნელოვანი დეტალები გერმანული დასახლებების ყოველდღი-ური ცხოვრების შესახებ, მათ შორის, მაგალითად, ახალშობილთა დაბადების თარიღები. ზოგიერთ ოქმზე დაყრდნობით შესაძლებელია ვიმსჯელოთ, თუ რაოდენ დიდი ყურა-დღება ეთმობოდა გამოცდილი ბებიაქალის შერჩევის პროცესს.

კატარინენფელდის კოლონიის 1870 წლის 1 სექტემბრის საეკლესიო საბჭოს ოქმი წარმოაჩენს ბებიაქალის შერჩევის ხანგრძლივ და ფრთხილ პროცესს. 1870 წელს ობერპა-სტორმა დაწვრილებით შეისწავლა ბებიაქალის მარი ოსვალდის საქმიანობა სარატასა (გერმანული კოლონია ბესარაბიაში) და თბილისში. დადგინდა, რომ მარი ოსვალდს არ ჰქონდა სათანადო გამოცდა ჩაბარებული და არ იყო სპეციალისტების მიერ შეფასებული, რის გამოც საეკლესიო საბჭომ უარი განაცხადა მარი ოსვალდის დასაქმებაზე. სამაგიეროდ, საბჭომ დადებითად შეაფასა თბილისელი დიპლომირებული ბებიაქალის, ქალბატონი ომერტონსკის კანდიდატურა, რომელმაც დაიკავა კიდევაც ეს ვაკანტური თანამდებობა. 1, 2

გაზეთ „Kaukasische Post“-ში მოცემული განცხადებები მოწმობს, რომ კერ კიდევ მე-20 საუკუნის დასაწყისში კოლონიებში მწვავედ იგრძნობოდა კვალიფიცირებული ბებია-ქალების ნაკლებობა. თბილისში სამედიცინო მომსახურება მნიშვნელოვნად უკეთესი იყო, ვიდრე გერმანულ კოლონიებში. გაზეთ „Kaukasische Post“-ში მოცემულია, მაგალითად, ბებიაქალი ამალი მაზერის სარეკლამო განცხადება. 3

თბილისში უკვე დამკვიდრებული იყო მზრუნველობის გარკვეული ზომების მიღება ფარულ ორსულობასა და ქორწინების გარეშე ბავშვების გაჩენასთან დაკავშირებით.

1911 წლიდან მოყოლებული ქალბატონი მ.ი.კრემერი რეგულარულად და საჯაროდ აქვეყნებდა სარეკლამო განცხადებებს გაზეთ „Kaukasische Post“-ში სამშობიარო სახლის შესახებ, რომელიც მან წინამორბედისგან მიიღო და 1914 წელს ხელახლა გაარემონტა კიდევაც. ისე რომ, ამ სახლში მოცემული იყო „საიდუმლო ოთახები“ ფარული ორსულო-ბისა და უკანონო ბავშვების დაბადებისთვის. ორსული ქალების მიღება ღამითაც იყო შესაძლებელი. 4, 5

Everyday Life 2: Birth

At birth, a child was born into the world. A special type of source are the minutes of the church meetings, which contain important details about everyday life in the German settlements. Some of the minutes show how much importance was attached to the employment of an experienced midwife. At the beginning of the 20th century, the situation in Tbilisi was significantly better than in the colonies. Provisions were made for, among other things, secret pregnancies and the birth of illegitimate children.

1 Nationalarchive Georgiens, Fonds N1725.1.1, Blatt 5.
საქართველოს ეროვნული არქივი, ფონდი N1725.1.1, ფურცელი 5.
https://archival-services.gov.ge/germanelebi/get_picture/250888 (24.10.2024)

2 Nationalarchive Georgiens, Fonds N1725.1.1, Blatt 10.
საქართველოს ეროვნული არქივი, ფონდი N1725.1.1, ფურცელი 10.
https://archival-services.gov.ge/germanelebi/get_picture/250893 (24.10.2024)

3 Kaukasische Post 1910, N52, S. 5.
გაზეთი „Kaukasische Post“ 1910, N52, გვ. 5.
https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/114782/1/Kaukasische_Post_1910_N52.pdf (24.10.2024)

4 Kaukasische Post 1911, N2, S. 5.
გაზეთი „Kaukasische Post“ 1911, N2, გვ. 5.
https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/114799/1/Kaukasische_Post_1911_N2.pdf (24.10.2024)

5 Kaukasische Post 1914, N4, S. 18.
გაზეთი „Kaukasische Post“ 1914, N4, გვ. 18.
https://iverieli.nplg.gov.ge/bitstream/1234/115272/1/Kaukasische_Post_1914_N4.pdf (24.10.2024)

Die Beauftragte der Bundesregierung für Kultur und Medien
Universität Siegen
National Archives of Georgia
Verein zur Bewahrung deutschen Kulturguts im Südkaukasus
Global Entanglements